

POSUDEK NA RIGORÓZNÍ PRÁCI

Autorka rigorózní práce: *Mgr. Jana Sedláčková*

Název rigorózní práce: *Zapojení zdravotně-sociálního pracovníka do péče o seniory*

Vedoucí práce: *PhDr. Pavla Kodymová, Ph.D.*

Oponent rigorózní práce: *PhDr. Zuzana Volná*

Aktuálnost tématu a propojení s problematikou sociální práce

Téma rigorózní práce a kvalitativní výzkum odráží velmi aktuální a potřebnou problematiku propojení zdravotní a sociální oblasti v našem zdravotnickém systému primární péče. Autorka navrhuje model komunitní péče a vytvoření pozice zdravotně-sociálního pracovníka v rámci stávající primární lékařské péče o seniory. Rigorózní práce se věnuje sociální práci ve zdravotnictví, téma tak jednoznačně souvisí s problematikou sociální práce a je její součástí.

Posouzení formální stránky a odborné úrovně rigorózní práce

Předložená rigorózní práce má celkem 199 stran, je rozdělena na teoretickou a empirickou část, je vhodně členěna do osmi kapitol. Autorka rigorózní práci navazuje na svou obhájenou diplomovou práci s názvem „Depistáž rizikových seniorů“, nyní se tak jedná o hlubší vhled do zvoleného tématu propojení zdravotně - sociální péče o seniory ve spolupráci s praktickými lékaři, prostřednictvím pozice zdravotně sociálního pracovníka pro seniory.

V abstraktu práce je naformulovaný hlavní cíl práce a jeho rozboru se autorka věnuje i v úvodu textu práce. Je nepochybné, že autorka zvolila velmi aktuální téma zkvalitnění primární péče o seniory prostřednictvím vytvoření pozice zdravotně sociálního pracovníka, který by pracoval komunitním způsobem. Dobře by tak znal okruh svých pacientů, včetně jejich rodin. Cíleně by dokázal definovat a uspokojit jejich potřeby, disponoval by potřebným odborným vzděláním jak zdravotnickým, tak i z oblasti sociální práce. Byl by součástí multidisciplinárního týmu, kde by působil praktický lékař, další lékařské odbornosti, praktická sestra a ostatní nelékařské profese. Měl by přehled o možnostech sociálního zabezpečení, nabídce sociálních služeb terénních, ambulantních i pobytových. Disponoval by profesionálními komunikačními dovednostmi, včetně znalosti etických principů. Svou profesí by propojil zdravotnický a sociální systém, což v praxi zoufale chybí a propojení těchto dvou oblastí se stále nedaří. Pečujícím rodinám by usnadnil jejich nelehký úkol, celý systém primární péče by se zefektivnil. Zařazení sociálně zdravotnického pracovníka by usnadnilo depistáž ohrožených seniorů a praxí by navázalo na v minulosti zrušenou pozici geriatrické sestry. Model je přenositelný i do školské sociální práce, což autorka vhodně zmiňuje. V zahraničí komunitní péče úspěšně funguje a není důvod, aby nefungovala i u nás. Máme na co navazovat, tradice prvorepublikové terénní sociální práce je veliká. Téma rigorózní práce je velmi nosné, aktuální a přínosné. Autorka jej zpracovala zevrubně a pečlivě.

Teoretická část: v první kapitole se autorka věnuje objasněním projevů fyzického a duševního stárnutí, ve vztahu k soběstačnosti a geriatrickému hodnocení. Druhou kapitolou popisuje nemocnost seniorů, vybrané choroby s největším dopadem na zdraví a soběstačnost seniora, včetně geriatrických syndromů. Pozornost je věnována stařecké křehkosti, jako zastřešujícímu pojmu pro hodnocení celkové kondice starého člověka. Část kapitoly vhodně obsahuje i stručný exkurs do zdravotnické legislativy, včetně dvou tematických kazuistik. Třetí kapitola popisuje stávající stav sociální práce na zdravotně sociálním pomezí, část je věnována uplatnění zdravotně sociálního pracovníka v zařízeních zdravotní a sociální péče. Pátá kapitola je věnována neformálním

pečovatelům (NP), souhrnu jejich potřeb a současnému stavu podpory pro neformální pečovatele na místní, krajské i národní úrovni. Rovněž je doložen soulad deklarované podpory laickým pečovatelům se strategickými materiály na národní i krajské úrovni, včetně příkladů z praxe, které dokládají skutečný stav postavení NP v realitě. V páté kapitole se autorka věnuje komunitní práci v péči o seniory a uvádí příklady dobré praxe fungujících modelů v zahraničí. Šestá kapitola předkládá závěry diplomové práce o možné a vítané spolupráci praktiků se zdravotně sociálním pracovníkem v primární péči o seniory, včetně cílené depistáže.

Empirická část: v sedmé kapitole je uveden výzkumný problém, cíl výzkumu a výzkumné otázky. Autorka použila kvalitativní výzkum, tj. polostrukturované rozhovory s neformálními pečovateli, se zakotvenou teorií a využitím primárních a sekundárních dat. Předkládá dvanáct výzkumných rozhovorů, které následně zpracovává. V osmé kapitole jsou interpretovány výsledky a vyhodnocen cíl výzkumu, tj. jak NP vnímají svou roli při péči a možnost spolupráce se zdravotně sociálním pracovníkem. Cíl práce, tedy zdůvodnění a opodstatnění role sociálně zdravotnického pracovníka v rámci primární geriatrické péče, je na základě vyhodnocení rozhovorů potvrzen a naplněn.

Na závěr posudku je možné konstatovat, že práce v takto předložené podobě odpovídá úrovni rigorózní práce. Považuji ji za velmi přínosnou pro obor sociální práce.

Celkové hodnocení práce

Předkládaná rigorózní práce splňuje požadavky na tento typ práce. Rigorózní práci Mgr. Jany Sedláčkové doporučuji k obhajobě s hodnocením „výborně“.

V Kladně, dne 24. 9. 2024

PhDr. Zuzana Volná